

Srovnání nabídky spotřebitelských úvěrů s cílem zjištění konkurenceschopnosti GE Money Bank

Veronika Lišková

Bakalářská práce
2007

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Vyšší odborná škola ekonomická
akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika LIŠKOVÁ**

Studijní program: **B 6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Finanční řízení podniku**

Téma práce: **Srovnání nabídky spotřebitelských úvěrů s cílem zjištění konkurenceschopnosti GE Money Bank**

Zásady pro vypracování:

1. **Prostudujte literaturu se vztahem ke zvolenému tématu.**
2. **Zhodnoťte současnou situaci v oblasti spotřebitelských úvěrů.**
3. **Provedte srovnání nabídek jednotlivých peněžních ústavů.**
4. **Posudte konkurenceschopnost spotřebitelských úvěrů GE Money Bank, a. s. a navrhněte opatření k jejímu posílení.**

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

[1] BARTOŠEK, Karel, FELSBERGOVÁ, Dana, JAROŠ, Pavel. Bankovníctví v České republice. 1. vyd. Praha: Serifa, 1995. 330 s.

[2] DVOŘÁK, Petr. Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty. 244. vyd. Praha: LINDE, 1999. 475 s. ISBN 80-7201-141-3.

[3] KUPIELOVÁ, Ivana a kol. Bankovníctví pro střední školy a veřejnost. 1. vyd. Praha: Fortuna, 1995. 208 s. ISBN 80-7168-273-X.

[4] POLIDAR, Vojtěch. Management úvěrových obchodů bank. 2. vyd. Praha: ECONOMA, 1992. 264 s. ISBN 80-85378-04-3.

[5] ŠENKÝŘOVÁ, Bohuslava a kol. Bankovníctví I. učebnice. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 1997. 264 s. ISBN 80-7169-464-9.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Lucie Bartková**
EXT.

Datum zadání bakalářské práce: **27. února 2007**

Termín odevzdání bakalářské práce: **24. dubna 2007**

Ve Zlíně dne 20. března 2007

Ing. Alena Dofková
v zast. děkan

Ing. Eva Heczková, Ph.D.
v zast. ředitel ústavu

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá srovnáním spotřebitelských úvěrů nabízených na českém bankovním trhu. Na základě vypracované analýzy faktorů působících na rozhodování klienta při výběru spotřebitelského úvěru, je určena konkurenceschopnost GE Money Bank. Práce považuje za nejvýznamnější faktor nejen rozdílné úrokové sazby, ale také rozdílné poplatky spojené s vyřízením a vedením samotného úvěru. Na základě výročních zpráv jednotlivých bank a zvyšujícím se zadlužováním domácností lze potvrdit obrovský rozmach v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů v České Republice.

Klíčová slova: Spotřebitelský úvěr, anuitní splátka, bonita klienta, roční procentní sazba nákladů, úroková sazba, scoring, retailové bankovníctví, 2T Repo sazba, bankovní registrantských informací, hrubí domácí produkt, zadluženost domácností.

ABSTRACT

This thesis concern in comparison of consumer landing at Czech bank market. GE Money Bank competitive strength is specify by analysis of many factors which impress clients during selection of consumer landing. Not only interest is important fact for thesis but even other costs of consumer landing. Based on annual reports of banks and indebtedness level of Czech households is visible a huge increase in consumer landing market area in Czech Republic.

Keywords: Consumer landing, annuity part-payment, financial standing of client, annual percentage rate of costs, interest rate, scoring, retail banking, 2T Repo rate, banking register of client information, gross domestic product (GDP), indebtedness of households.

Poděkování, motto

Na tomto místě bych chtěla především poděkovat své vedoucí bakalářské práce Ing. Lucii Bartkové za odborné vedení, ochotu, vstřícnost, mnoho poznatků a připomínek, které mi byly velmi nápomocny při psaní této práce. Dále všem vyučujícím na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, kteří mě připravovali na Státní závěrečnou zkoušku. Také musím poděkovat svým nejbližším za veškerou podporu během mého studia.

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 CHARAKTERISTIKA SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚRŮ	10
1.1 HISTORIE BANKOVNÍCH ÚVĚRŮ	10
1.2 CHARAKTERISTIKA SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚRŮ NA ČESKÉM TRHU	11
1.2.1 Základní členění spotřebitelských úvěrů.....	12
1.3 RŮST SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚRŮ OBYVATELSTVA	13
2 ZÁKLADNÍ NÁLEŽITOSTI TÝKAJÍCÍ SE VYŘÍZENÍ SPOTŘEBITELSKÉHO ÚVĚRU	15
2.1 CO JE POTŘEBA DOLOŽIT BANCE PŘI ŽÁDOSTI O ÚVĚR	15
2.1.1 Základní náležitosti při žádosti o úvěr	16
2.2 SMLOUVA O ÚVĚRU	16
2.2.1 Základní náležitosti smlouvy	17
2.3 BANKOVNÍ REGISTR KLIENŤSKÝCH INFORMACÍ	18
2.3.1 Jaké výhody přináší úvěrový registr?.....	19
2.3.2 Úvěrový registr a jeho obsah.....	20
2.3.3 Aktuální uživatelé Bankovního registru klientských informací:	20
II ANALYTICKÁ ČÁST	22
3 ANALÝZA FAKTORŮ PŮSOBÍCÍCH NA ROZHODOVÁNÍ KLIENTA PŘI VÝBĚRU SPOTŘEBITELSKÉHO ÚVĚRU	23
3.1 ÚROKOVÉ SAZBY SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚRŮ V ČR	23
3.1.1 Vývoj úrokových sazeb.....	24
3.2 PROBLEMATIKA ROČNÍ PROCENTNÍ SAZBY NÁKLADŮ SPOTŘEBITELSKÉHO ÚVĚRU	25
3.2.1 Příklady dalších plateb, které se zahrnují do výpočtu RPSN:.....	26
3.3 ZADLUŽENOST DOMÁCNOSTÍ V ČR	27
3.3.1 Analýza vývoje v oblasti zadlužení domácností v ČR.....	28
3.3.2 Podíl spotřebitelských úvěrů na HDP	29
3.4 PROBLEMATIKA BANKOVNÍCH POPLATKŮ SPOJENÝCH SE SPOTŘEBITELSKÝM ÚVĚREM.....	30
3.5 RYCHLOST VYŘÍZENÍ SPOTŘEBITELSKÉHO ÚVĚRU	31
4 CHARAKTERISTIKA SOUČASNĚ NABÍZENÝCH SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚRŮ	33

4.1	GE MONEY BANK	34
4.2	ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA.....	35
4.3	KOMERČNÍ BANKA	36
4.4	ČESKÁ SPOŘITELNA	36
4.5	E-BANKA A RAIFFEISENBANK	37
5	ANALÝZA SOUČASNĚ NABÍZENÝCH SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚŘŮ NA ZÁKLADĚ JEJICH NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH VLASTNOSTÍ	38
5.1	ANALÝZA VÝŠE A SPLATNOSTI SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚŘŮ	38
5.2	ANALÝZA ÚROKOVÝCH SAZEB SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚŘŮ	39
5.3	ANALÝZA POPLATKŮ SPOJENÝCH SE SPOTŘEBITELSKÝMI ÚVĚŘY	41
5.4	ZJIŠTĚNÍ CELKOVÉ CENY SPOTŘEBITELSKÉHO ÚVĚRU JEDNOTLIVÝCH BANK	43
5.4.1	Vyhodnocení výsledků.....	44
	ZÁVĚR.....	46
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	48
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	49
	SEZNAM OBRÁZKŮ	50
	SEZNAM TABULEK.....	51
	SEZNAM PŘÍLOH.....	52

ÚVOD

Téma bakalářské práce z oblasti spotřebitelských úvěrů jsem zvolila zejména proto, že v České republice nastal koncem 90. let mohutný růst objemu bankovních i nebankovních úvěrů poskytovaných domácnostem. Jestliže ještě roku 1998 zadlužení domácností u bank činilo 107 miliard Kč, koncem roku 2005 dosáhlo toto číslo již 417 miliard Kč. Na konci srpna 2006 to bylo už 490 miliard Kč (téměř dvě třetiny této sumy ovšem tvoří hypotéční úvěry, resp. úvěry ze stavebního spoření).

Reklamní kampaně bank vybízejí: „přijďte a odejdete s penězi“. Nerozmazlují zákazníky vyšší úroků ani úrovní poplatků. Sází hlavně na dostupnost spotřebitelských úvěrů.

Česká populace se dnes k úvěrům dostává tak snadno jako nikdy. Schvalovací procedury, formální náležitosti i prověřování bonity potenciálního dlužníka se zjednodušují a zároveň i urychlují. Platí to i pro spotřebitelské bankovní úvěry.

Cílem mé bakalářské práce je přehledně popsat a vyhodnotit situaci spotřebitelských úvěrů na českém bankovním trhu. Provést srovnání nabídek jednotlivých peněžních ústavů a posoudit konkurenceschopnost GE Money Bank. Analýza bude provedena na základě srovnání spotřebitelských úvěrů, vybraných šesti bank působících na českém finančním trhu.

Bakalářská práce bude rozdělena do 4 základních kapitol. Přičemž v první bude zahrnuta teoretická charakteristika bankovních úvěrů, včetně jejího historického vývoje.

V druhé kapitole budou popsány základní náležitosti týkající se vyřízení spotřebitelského úvěru.

Třetí kapitola se bude zabývat samotnými faktory působícími na rozhodování klienta při výběru spotřebitelského úvěru.

Kapitola čtvrtá bude věnována analýze současně nabízených spotřebitelských úvěrů jednotlivých bank.

V kapitole páté budou shrnuty nejvýznamnější poznatky analýz spotřebitelských úvěrů ve srovnání s GE Money bank a definovány konečné závěry bakalářské práce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CHARAKTERISTIKA SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚŘŮ

1.1 Historie bankovních úvěrů

Zatím co ve výrobní sféře se stalo poskytování úvěrů samozřejmostí, v oblasti spotřební ještě dlouho platilo za nesolidní, když konečný spotřebitel nemohl své nákupy zaplatit v hotovosti. Počátky moderních půjček spotřebitelům lze vidět klem roku 1800 ve francouzském maloobchodě, kdy pařížská firma Crespi-Dufayel vydávala tzv. bons diachats majitelům klientských účtů, které byly propláceny v hotovosti. Ve druhé polovině 19. století šly americké podniky dále, když povolily spotřebitelům nákup spotřebního zboží s dlouhou životností na úvěr, který byl splácen pravidelnými splátkami. Americká firma na výrobu šicích strojů Singer jako první přiznala význam spotřebnímu úvěru jako nástroji růstu odbytu svých výrobků. Jiné podniky, které chtěly být konkurenceschopné, se k této metodě připojily.

Ve 20. století byly pro další vývoj těchto úvěrů rozhodující dva faktory:

- masová výroba spotřebního zboží,
- nárůst mezd u té vrstvy obyvatelstva, která získávala své příjmy v pravidelných dílčích peněžních obnosech.

Střetává se masová výroba zboží na jedné straně a omezená koupěschopná poptávka na straně druhé. Dílčí měsíční příjmy nestačily na nákup drahého spotřebního zboží. Proto bylo nutné, aby si strana nabídky a strana poptávky vyšly vstříc pomocí moderního prodejního systému. Na druhé straně si masová výroba vynutila zajištění masového odbytu a spolu s tím i zavedení systému splácení úvěrů dílčími splátkami jako nástroje financování odbytu.

Dalším velmi podstatným faktorem bylo období krizí a poválečná léta, kdy široké kruhy obyvatelstva v důsledku inflace přišly o svůj majetek a běžné příjmy lidem nestačily k pokrytí zboží dlouhodobé spotřeby. Tehdy nabyly nákupy na půjčku ještě většího významu.

1.2 Charakteristika spotřebitelských úvěrů na českém trhu

Spotřebitelské úvěry jsou půjčky fyzickým osobám, tedy občanům, na financování nepodnikatelských potřeb. Slouží především k nákupu spotřebního zboží (např. lednice, plazmová televize), k financování různých služeb (např. dovolená, školné), případně i k rekonstrukci či nákupu nemovitosti (ovšem k tomuto účelu lze najít na trhu vhodnější produkty, jako jsou třeba hypoteční úvěry či úvěry ze stavebního spoření). Spotřebitelský úvěr si klient může vzít i jako takzvaný *neúčelový*, to znamená bez udání důvodu, na co peníze potřebuje.

Spotřebitelské úvěry poskytují jednak *komerční banky* (zjednodušeně právnické osoby s licenci České národní banky) a jednak *nebankovní subjekty* (např. splátkové a leasingové společnosti).

Česká právní úprava zakotvená v zákoně číslo 31/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru **definuje** v § 2 odstavci a) **spotřebitelský úvěr**¹ takto: „Spotřebitelským úvěrem poskytnutí peněžních prostředků nebo odložená platba, například ve formě úvěru, půjčky nebo koupě najaté věci, za které je spotřebitel povinen platit.“

Splácení úvěru začíná dnem poskytnutí úvěru, avšak často bývá odloženo. Zpravidla banka sestaví splátkový kalendář s měsíčními splátkami jistiny a úroků. Část první některých podmínek sjednávání spotřebitelských úvěrů § 1 definuje **splatnost spotřebitelského úvěru** takto: „spotřebitelský úvěr, jehož splatnost nepřesahuje 3 měsíce nebo je splatný nejvýše ve 4 splátkách ve lhůtě nepřesahující 12 měsíců“. Spotřebitelské úvěry jsou spláceny v drtivé většině případů anuitními splátkami zpravidla s měsíční frekvencí. Některé banky nabízejí i čtvrtletní splátky, avšak pro dlužníka samotná frekvence velký význam nemá.

Anuitní splátky jsou v průběhu celého splátkového kalendáře shodné, přičemž ve splátce se postupně mění poměr úroku a úmoru. S blížícím se koncem splatnosti úvěru klesá podíl úroku a naopak roste úmor. To však pro dlužníka není zas až tak důležité.

¹ Zákon číslo 31/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru , § 1 - § 2.

Výše spotřebitelského úvěru by neměla být dle části první, § 1 nižší než **5 000 Kč** nebo vyšší než **800 000 Kč**. Standardně jsou spotřebitelské úvěry poskytovány bankami v rozmezí od 20 000 do 300 000 Kč. Maximální výše úvěru záleží na jeho charakteru a solventnosti klienta.

Podle **způsobu výplaty** lze rozdělit úvěry na:

- vyplacené klientovi v hotovosti přímo na přepážce banky;
- vyplacené bezhotovostním převodem na účet určený klientem (a to jednorázově nebo postupně).

1.2.1 Základní členění spotřebitelských úvěrů

Spotřebitelské úvěry můžeme rozdělit do široké škály kategorií podle různých hledisek jako například podle účelovosti, podle typu výplaty, podle zajištění, podle doby splatnosti, podle způsobu čerpání nebo podle metody splácení.

Podle účelovosti dělíme úvěry na účelové, které jsou poskytnuty přímo na konkrétní předem stanovený účel např. na nákup spotřebního zboží nebo automobilu, a na bezúčelové (neúčelové) úvěry, kde záleží na klientovi, na co poskytnutý úvěr použije. Cenou za nesdělení účelu je vyšší úroková sazba.

Podle typu výplaty dělíme úvěry na hotovostní, kde poskytnuté finanční prostředky jsou vyplaceny v hotovosti, a na bezhotovostní, kde jsou peníze zaslány klientovi na jeho bankovní účet.

Podle zajištění můžeme úvěry dělit na zajištěné úvěry, kde banka vyžaduje jištění věcí movitou (např. automobilem) či nemovitou (např. pozemkem či domem), a na nezajištěné úvěry, které společnosti poskytují pouze svým "top" prvotřídním klientům.

Podle doby splatnosti dělíme úvěry na krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé, kde krátkodobé úvěry jsou poskytnuty nejvýše do jednoho roku, střednědobé úvěry na jeden až čtyři roky a dlouhodobé úvěry na dobu delší než čtyři roky.

Podle způsobu čerpání dělíme úvěry na jednorázové, postupně vyplácené, kontokorentní a revolvingové. Jednorázové úvěry jsou vyplaceny jednorázově, najednou. Postupné jsou

vypláceny postupně, v pravidelných splátkách. Kontokorentní úvěry poskytuje banka klientovi, který má u ní veden běžný účet, tím, že mu umožní z tohoto účtu čerpat do mínusu. Revolvingové úvěry jsou poskytovány formou úvěrového rámce na běžném účtu klienta. Výše tohoto rámce je obvykle stanovena dle čistého příjmu klienta.

Podle metody splácení členíme úvěra na úvěry, kde se jistina i úrok zaplatí jednorázově, dále na úvěry, kde se jistina zaplatí jednorázově a úrok v pravidelných splátkách a na úvěry, kde se jistina i úrok splácí postupně. Ty se dále dělí na úvěry, kde se splácí anuitě a nebo rovnoměrně. Anuitní splácení je splácení konstantními splátkami. Každá anuitní splátka úvěru v sobě zahrnuje dvě složky, a to splátku jistiny (úmor) a úrok. Zjednodušeně řečeno první složka znamená částku, o kterou se sníží dluh a druhá složka je platba bance za půjčení finančních prostředků. Poměr těchto dvou složek se v anuitě v průběhu splácení mění. Zpočátku tvoří úrok významnou část celkové splátky, pak se postupně neustále snižuje. V rovnoměrném splácení jsou splátky různé, splátka skládá z konstantní splátky jistiny a z úroku, který vznikl za dané období.

1.3 Růst spotřebitelských úvěrů obyvatelstva

Půjčování na cokoliv od zajištění financí na bydlení po pořizování luxusních aut formou leasingů či koupení domácího kina formou splátek zde bylo před dvaceti lety věcí téměř neznámou, a hlavně nemyslitelnou. Dnes však ne. Půjčování přináší výhody i nevýhody. Mezi hlavní výhody patří možnost získat finanční prostředky v podstatě z ničeho, kde odpadá nutnost spotřeby množství času na jejich vydělání. Nevýhodou je rostoucí riziko platební neschopnosti a vyšší cena prostředků, přičemž s výší úvěru roste doba jeho poskytnutí, splácení a cena.

Využití úvěrů může být často i výhodnější než použití likvidních prostředků, například z důvodu vysoké inflace či konkurenčního předhánění se bankovních i nebankovních subjektů v poskytování levných půjček, které mohou být v určitých případech i bezúročné (bezúročná období u kreditních karet, spotřební elektronika na splátky bez navýšení atd.) či mohou využívat efektu finanční páky (např. při investicích do akcií) a daňového štítu u firem. Ať tak či tak, stejně jako ve většině ostatních vyspělých států se objem úvěrů rychle

zvyšuje. Stále více zadlužené státy jsou dobrým příkladem pro domácnosti, které rády kopírují jejich chování. A jak tedy vypadá situace v ČR?

Objem spotřebitelských úvěrů rok od roku stoupá. Zatímco v prvním čtvrtletí roku 2003 dosahoval objem peněz půjčených formou spotřebitelských úvěrů 31,7 miliard korun, hodnota na konci roku 2006 je čtyřikrát vyšší.

Tab. 1.1 Vývoj spotřebitelských úvěrů
Vývoj spotřebitelských úvěrů 2002 – 2006 (mld. Kč)

Vývoj spotřebitelských úvěrů domácností
podle čtvrtletí v letech 2002 - 2006

Čtvrtletí	2003	2004	2005	2006	2007
1Q	32	45	54	68	90
2Q	33	47	56	74	95
3Q	36	49	59	79	100
4Q	41	52	64	85	120
Průměr	36	48	58	77	101
Procentuální změna		35,92%	20,73%	31,33%	32,03%

Poznámka: Tabulka se vztahuje pouze na bankovní subjekty.

Zdroj: www.mesec.cz

Na druhou stranu trend postupného zpomalení růstu zadluženosti za poslední dva roky je zřetelný. Rok 2006 je ve sledovaném období prvním rokem od roku 2003, kdy absolutní přírůstky mezi jednotlivými kvartály stagnují, či dokonce mírně klesají.

2 ZÁKLADNÍ NÁLEŽITOSTI TÝKAJÍCÍ SE VYŘÍZENÍ SPOTŘEBITELSKÉHO ÚVĚRU

2.1 Co je potřeba doložit bance při žádosti o úvěr

- 2 doklady totožnosti² (občanský průkaz a další doklad jako například rodný list, cestovní pas,...), klient musí být starší 18 let, ale zpravidla ne starší 65 let, starším lidem totiž banky půjčují velice zřídka;
- klient většinou musí mít běžný účet nebo takzvaný produktový balíček u banky, u které o úvěr žádá. Pokud jej nemá, zřídí mu jej banka zároveň s půjčkou;
- posílá - li spotřebitel svůj příjem na účet u banky, u které žádá o úvěr, nemusí často již nic dalšího dokládat, banka si totiž o jeho bonitě³ učiní obrázek na základě vyhodnocení dlouhodobějších finančních toků na tomto jeho účtu;
- posílá - li klient svůj příjem na účet u jiné banky, než u které žádá o úvěr, musí předložit potvrzení zaměstnavatele o průměrné výši čistého měsíčního příjmu většinou za poslední 3 měsíce, nesmí být přítom ani ve zkušební době, ani s ním nesmí být vedeno jednání o ukončení pracovního poměru (toto potvrzení je třeba doložit na specifickém formuláři, každá banka má k tomuto účelu svůj vlastní, nelze tedy použít libovolný formulář), dále klient předkládá poslední výpis z účtu, kam posílá svou výplatu;
- dostává - li spotřebitel výplatu v hotovosti, musí předložit kromě potvrzení o příjmu vydané zaměstnavatelem i poslední 3 výplatní pásky a dále poslední aktuální doklad o některém z pravidelných výdajů domácnosti (například SIPO...);
- pokud klient není zaměstnanec, bude pro něj získání úvěru u banky složitější, neboť musí předložit priznání k dani z příjmu fyzických osob za celý poslední rok a potvrzení o zaplacení daní vydané místně příslušným finančním úřadem.

² Dalším dokladem totožnosti se rozumí občanský průkaz a další doklad jako například rodný list, cestovní pas nebo řidičský průkaz

³ Bonita je schopnost klienta splácet úvěr

Rozhodne - li se spotřebitel pro bankovní úvěr, je pochopitelně výhodnější požádat tu banku, u níž již má běžný účet nebo produktový balíček⁴. Pokud jej banka *zná a ví, že je spolehlivý klient*, který plní své závazky včas, poskytne mu lepší podmínky než klientovi, jehož úvěrovou historii nezná. Pakliže spotřebitel žádá o úvěr jinou banku, musí se připravit na to, že zpravidla bude měsíčně platit několik desítek korun za vedení účtu u dané banky. Jen málokterá banka klientovi poskytne úvěr, aniž by po něm zároveň vyžadovala vedení účtu.

2.1.1 Základní náležitosti při žádosti o úvěr

- osobní údaje o žadateli⁵ - fyzické či právnické osobě;
- údaje o zaměstnavateli, povolání, příjmu ze závislé činnosti a informací týkajících; se délky a druhu pracovního poměru či předmětu podnikatelské činnosti;
- údaje o dalších finančních závazcích;
- výše požadovaného úvěru;
- návrh předpokládaného splácení úvěru, popř. specifický den splátky.

2.2 Smlouva o úvěru

Smlouvu o úvěru uzavírá banka jako věřitel a klient - příjemce úvěru, dlužník. Jedná se o tzv. **absolutní obchod**, neboli je upravena dle obchodního zákoníku⁶ bez ohledu na to, jaká je povaha zúčastněných stran.

⁴ to znamená, že k účtu má například i platební kartu, přímé bankovníctví, jeden výběr z bankomatu měsíčně zdarma atd.

⁵ Zpracování osobních údajů při žádosti o úvěr je podléhá zákonu č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

⁶ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, část třetí Obchodní závazkové vztahy, Díl V: SMLUVA O ÚVĚRU, § 497 - 507

Podstatou smlouvy o úvěru je závazek banky, že na požádání dlužníka poskytne v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky a na druhé straně závazek klienta – dlužníka vrátit poskytnuté peněžní prostředky a zaplatit úroky.

2.2.1 Základní náležitosti smlouvy

- *určení smluvních stran*, kterými jsou banka jako věřitel na jedné straně a klient banky – příjemce úvěru, dlužník na straně druhé;
- *výše úvěru a měna*, ve které je úvěr poskytnut. V této měně, pokud není dohodnuto jinak, je úvěr včetně úroků i splatný;
- *lhůta, ve které může dlužník úvěr čerpat*. Není-li tato lhůta ve smlouvě stanovena, může dlužník tento nárok uplatnit, dokud poskytnutí úvěru některá strana nevypoví. Nestanoví-li smlouva jinou výpovědní lhůtu, může poskytnutí úvěru vypovědět dlužník s okamžitou činností a banka ke konci kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla výpověď doručena dlužníku. Banka je povinna poskytnout dlužníku peněžní prostředky, jestliže o to byla dlužníkem v souladu se smlouvou požádána, a to v době stanovené v požadavku, jinak bez zbytečného odkladu. Banka může za svůj závazek sjednat úplatu⁷;
- *účel úvěru* je sjednán pouze u účelových úvěrů. Pokud je ve smlouvě vymezen, potom může banka omezit poskytnutí peněžních prostředků pouze na plnění závazků dlužníka převzatých v souvislosti s tímto účelem. Pokud by je dlužník v rozporu se smlouvou použil k jinému účelu, je banka oprávněna od smlouvy odstoupit a požadovat, aby dlužník vrátil bez zbytečného odkladu použité a nevrácené prostředky i s úroky;
- *dobu splatnosti a způsob splácení* úvěru stanovuje, jakým způsobem bude úvěr splácen a placeny úroky i konečný termín, do kterého musí být splácen celý včetně úroků. Dlužník je oprávněn vrátit poskytnuté peněžní prostředky před dobou

⁷ Poskytovat úvěr může jakýkoliv ekonomický subjekt, ale pouze banka (která má poskytování úvěru jako předmět podnikání) může požadovat za svůj závazek poskytnout úvěr za úplatu.

splatnosti stanovenou ve smlouvě. Úroky je povinen zaplatit jen za dobu od poskytnutí do vrácení peněžních prostředků;

- *výše a způsob stanovení úrokové sazby* určuje, kdy a v jaké výši bude dlužník platit úroky z úvěru. Úroková sazba je obvykle stanovena v % na roční bázi (p.a.). Pokud není ve smlouvě stanoven režim placení úroků, jsou úroky splatné spolu se závazkem splatit úvěr. Jestliže lhůta pro vrácení poskytnutých peněžních prostředků je delší než rok, jsou úroky splatné koncem každého kalendářního roku. V době, kdy má být vrácen zbytek poskytnutých peněžních prostředků, jsou splatné i úroky, které se ho týkají. Je-li úvěr splácen ve splátkách, jsou v den splatnosti každé splátky splatné i úroky z této splátky;
- *zajištění úvěru* určuje bance možnosti, jak může uhradit svoji pohledávku z poskytnutého úvěru v případě, že dlužník úvěr nesplatí.

2.3 Bankovní registr clientských informací

Jelikož má v dnešní době pro banky veliký význam informace o úvěrové historii klienta, jemuž je vyřizován úvěr, ráda bych se v této části věnovala společné databázi bank a to bankovnímu registru clientských informací. **Bankovní registr clientských informací** (dále jen „úvěrový registr“) je společná databáze vytvořená na základě informací poskytnutých bankami o úvěrových vztazích mezi bankami a jejich klienty (viz Úvěrový registr a jeho obsah), který je spravován společností CBCB – Czech Banking Credit Bureau, a.s. (dále jen „CBCB“). Tato společnost je také zpracovatelem podle zákona č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon o ochraně osobních údajů“).

Úvěrový registr je společným projektem bank a společností zabývajících se vývojem a provozováním informačních systémů sloužících k výměně informací. Prostřednictvím společnosti CBCB, na níž mají majetkový podíl pouze banky, se mohou banky podle ustanovení § 38a odst. 1 zákona č. 21/1992 Sb. o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon o bankách“) vzájemně informovat o záležitostech vypovídajících o bonitě a důvěryhodnosti jejich klientů, což je také účelem úvěrového registru.

Každá banka, která se účastní úvěrového registru, je zároveň správcem podle Zákona o ochraně osobních údajů.

Úvěrový registr je standardním nástrojem moderních ekonomik zemí celého světa, bez kterého si lze jen stěží představit vstup naší země do společnosti zemí EU.

2.3.1 Jaké výhody přináší úvěrový registr?

Tak jako je tomu i v jiných zemích, přináší zavedení úvěrového registru do praxe dříve či později mnoho výhod a úlev pro ty, kteří mají zájem o získání nového úvěrového produktu. Každý, kdo má v úvěrovém registru pozitivní úvěrovou historii a plní své závazky z dříve uzavřených úvěrových smluv, se totiž stává pro každou další banku méně rizikovým. Jaké jsou tedy jednotlivé skutečné výhody existujícího úvěrového registru:

- díky úvěrovému registru se u některých typů úvěrů urychlí proces posuzování žádostí o úvěry v jednotlivých bankách;
- v případě, že klient má pozitivní úvěrovou historii, nebude pro banku neznámým rizikovým subjektem;
- klienti mají prostřednictvím klientského centra možnost kontroly svých údajů v úvěrovém registru a nemusí se obávat zneužití dat;
- v dlouhodobém horizontu napomáhá úvěrový registr také ke snížení ceny peněz pro fyzické osoby a drobné podnikatele (díky důkladnější znalosti klientů může dojít dlouhodobě ke snížení průměrné úrokové sazby krátkodobých úvěrů);
- disciplinovaní klienti nebudou doplácet na nedůvěryhodné klienty se špatnou platební morálkou, jejichž chování může v současné době snižovat ochotu bank poskytovat úvěry;
- v určitých případech nebude nutné vyžadovat od klientů čestné prohlášení o tom, zda mají závazky v jiných bankách.

Úvěrový registr přispívá ke zlepšení vztahu mezi věřitelem a dlužníkem. Lepší informovanost bank se projeví ve snazším přístupu solidních klientů k penězům pro osobní spotřebu či podnikatelský záměr.

2.3.2 Úvěrový registr a jeho obsah

Úvěrový registr představuje databázi údajů o úvěrových vztazích, resp. o úvěrových smlouvách uzavřených mezi bankami a klienty, podle nichž bankám vzniklo nebo může vzniknout právo na vrácení poskytnutých peněžních prostředků a na zaplacení úroků ze strany klientů. Úvěrový registr je vytvořen na základě informací, které banky poskytují společnosti CBCB a které jednotlivě nebo ve svém souhrnu vypovídají o bonitě a důvěryhodnosti klientů bank.

Tyto informace budou v úvěrovém registru pravidelně měsíčně aktualizovány a uchovávány pro potřebu vzájemného informování bank po dobu trvání úvěrového vztahu mezi bankou a jejím klientem a po dobu dalších čtyř (4) let po jeho řádném ukončení. Po uplynutí této doby budou takovéto informace pouze archivovány a nebudou poskytovány pro účely vzájemného informování bank.

V souvislosti se zahájením činnosti úvěrového registru jsou osobní údaje úvěrového klienta zařazeny do úvěrového registru, přičemž počáteční i průběžné zařazování či aktualizace údajů v úvěrovém registru není podmíněna souhlasem klienta. Osobní údaje jsou do úvěrového registru zařazovány a následně zpracovávány v rozsahu, ve kterém: je klient poskytl bance v souvislosti s úvěrovým vztahem, mohou vyplynout z úvěrového vztahu za dobu jeho trvání a mohou sloužit pro posouzení bonity a důvěryhodnosti klienta. Jedná se zejména o osobní identifikační údaje klienta, informace o úvěrovém vztahu a jeho plnění. Naopak se v úvěrovém registru nezpracovávají citlivé osobní údaje a informace o zůstatcích či pohybech na běžných účtech klientů.

Díky využití nejmodernějších technologií týkajících se provozu systému a zabezpečení přenosu a uchovávání osobních údajů klientů bank, které se osvědčily při provozování obdobných úvěrových registrů v zemích Evropské unie a smluvně definovaným vztahům a zárukám je minimalizováno zneužití bankovních informací a porušení bankovního tajemství.

2.3.3 Aktuální uživatelé Bankovního registru klientských informací:

- Česká spořitelna, a.s.,

- Československá obchodní banka, a.s.,
- GE Money Bank, a.s.,
- HVB Bank Czech Republic, a.s.,
- Komerční banka, a.s.,
- Živnostenská banka, a.s.,
- Raiffeisenbank a.s.,
- eBanka a.s.,
- Hypoteční banka, a.s.,
- Citibank a.s.,
- Českomoravská stavební spořitelna, a.s.,
- Stavební spořitelna České spořitelny, a.s.,
- Wüstenrot - stavební spořitelna a.s.,
- BAWAG Bank CZ a.s.,
- Wüstenrot hypoteční banka a.s.,
- Raiffeisen stavební spořitelna a.s.,
- HYPO stavební spořitelna a.s.,
- Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s.,
- Volksbank CZ, a.s.,
- Oberbank AG.

II. ANALYTICKÁ ČÁST

3 ANALÝZA FAKTORŮ PŮSOBÍCÍCH NA ROZHODOVÁNÍ KLIANTA PŘI VÝBĚRU SPOTŘEBITELSKÉHO ÚVĚRU

Na bankovním i nebankovním trhu je nepřehledná nabídka různých úvěrů, půjček, splátkových prodejů. Je nutné mít na paměti, že čím snadnější je finance získat (např. bez prokazování příjmu apod.), tím větší riziko Váš věřitel podstupuje a nechá si za něj patřičně zaplatit. Ať už ve formě úroku, poplatků apod. Každý z klientů upřednostňuje při výběru něco jiného. Někoho zajímá měsíční splátka, jiného doba placení či poplatky nebo se někdo rozhoduje na základě úrokové sazby či RPSN. Pro všechny však platí, že i zadluženost domácností je v dnešní tržní ekonomice jedním ze stěžejních faktorů při výběru spotřebitelského úvěru. V následující části mé bakalářské práce se budu věnovat hlavním faktorům, které ovlivňují klienta při výběru spotřebitelského úvěru: úrokovým sazbám spotřebitelských úvěrů, roční procentní sazbě nákladů, zadluženosti domácností, bankovním poplatkům spojených se spotřebitelským úvěrem a rychlosti vyřízení spotřebitelského úvěru.

3.1 Úrokové sazby spotřebitelských úvěrů v ČR

Úroková sazba je pro klienta jeden z prvních faktorů, který ovlivňuje jeho rozhodování. Své nejnižší úrokové sazby banky nabízejí klientům na různých propagačních materiálech i v mediálních kampaních, což má na klienta veliký psychologický vliv.

Úrokové sazby úvěrů bankovních institucí jsou z pravidla stanoveny jako roční a uvádějí se v procentech. Zpravidla platí, že čím delší doba splácení, tím vyšší úroková sazba. Není to však tak vždy a některé banky vyhláší shodné úrokové sazby na spotřebitelský úvěr s šestiletou i jednoletou lhůtou splatnosti.

Banky vyhláší úrokové sazby ve svých sazebnících, avšak je třeba si uvědomit, že jsou to sazby minimální. To znamená, že takovou úrokovou sazbu je velmi obtížné získat a v praxi klient získává sazbu vyšší.

Banka při rozhodování o výši úrokové sazby posuzuje velikost rizika, že klient svým závazkům nedostojí a to se právě promítá do výše úrokové sazby. Platí, že čím rizikovější je klient, tím vyšší úrokovou sazbu mu banka nabídne.

Úroková sazba bývá zpravidla pevná po celou dobu trvání úvěrového obchodu, avšak v některých případech si klient může zvolit také úrokovou sazbu pohyblivou. Jiná situace je

u nákupu zboží na splátky u splátkových společností. Tam se klient při nákupu předmětu nedozví úrokovou sazbu, ale prodejce mu po posouzení jeho bonity nabídne splátkový kalendář. Ten obsahuje výši akontace, počet splátek a samozřejmě jejich výši.

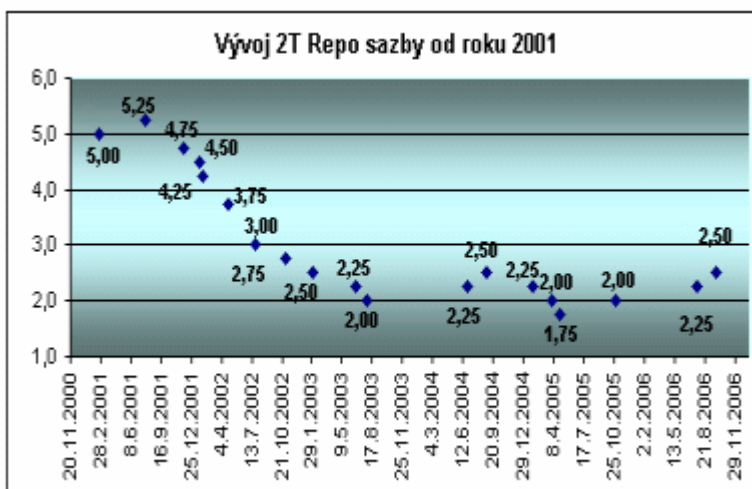
3.1.1 Vývoj úrokových sazeb

Úrokové sazby jsou určeny centrální bankou, která stanovuje v rámci své měnové politiky tři základní úrokové sazby: lombardní, diskontní a repo sazbu. Nejdůležitější z nich je repo sazba, která má výsadní úlohu mezi měnověpolitickými nástroji.

Hlavní měnový nástroj, který centrální banka užívá, jsou tzv. repo operace. Při repo operacích ČNB přijímá od bank přebytečnou likviditu (peníze) a bankám za ní předává dohodnuté cenné papíry. Obě strany se zároveň zavazují, že po uplynutí doby splatnosti proběhne tzv. reverzní transakce, v níž ČNB jako dlužník vrátí věřitelské bance zapůjčenou sumu (jistinu) zvýšenou o dohodnutý úrok a věřitelská banka vrátí ČNB cenné papíry. Základní doba trvání těchto operací je stanovena na 14 dní, proto je z hlediska měnové politiky chápána jako klíčová dvoutýdenní repo sazba (2T repo sazba).

Důsledkem repo operací je i to, že klesá nebo roste repo sazba, narůstá nebo klesá motivace bank, aby své volné prostředky půjčovaly, či naopak, například i soukromému sektoru.

Graf 3.1 Vývoj 2T Repo sazby

Zdroj: ČNB

3.2 Problematika roční procentní sazby nákladů spotřebitelského úvěru

Dalším posuzovaným faktorem je roční procentní sazba nákladů, protože je na ní kladen veliký důraz, jelikož dnem 1. ledna 2002 nabyl účinnosti **zákon č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru a o změně zákona č. 64/1986 Sb.**, který upravuje specifické podmínky smluv, v nichž je sjednáván spotřebitelský úvěr. Pro spotřebitele představuje tato právní úprava výrazný pozitivní posun v oblasti jeho ochrany. Vytvořením jednotného a průhledného právního prostředí v oblasti úvěrování na spotřebitelském trhu zákon výrazně posiluje pozici spotřebitelů, usnadňuje orientaci v nabídce spotřebitelských úvěrů. Zavedení ukazatele **roční procentní sazby nákladů na spotřebitelský úvěr** umožňuje spotřebitelům kvalifikované objektivní porovnání úrovně jednotlivých spotřebitelských úvěrů nabízených na trhu. Zákon představuje sjednocení české právní úpravy s právem členských zemí Evropské unie. Dozor nad dodržováním podmínek stanovených tímto zákonem vykonává Česká obchodní inspekce. Roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr (RPSN) je jeden z řady ekonomických ukazatelů, který vypovídá o úrovni platebních podmínek úvěru. Prostřednictvím RPSN lze posoudit výhodnost spotřebitelského úvěru. Povinnost informovat spotřebitele o výši tohoto ukazatele ukládá zákon o spotřebitelském úvěru. Základními vstupními parametry pro stanovení tohoto ukazatele je výše úvěru, údaj o termínu poskytnutí úvěru, informace o výši jednotlivých splátek, poplatků a případných dalších plateb a informace o lhůtě splatnosti těchto splátek, poplatků a případných dalších plateb.

Vzorec pro výpočet RPSN⁸:

$$K = m \cdot AK \quad K' = m' \cdot A'K'$$

$$\text{suma } \text{-----} = \text{suma } \text{-----}$$

$$K = 1 \cdot (1+i)^t K \quad K' = 1 \cdot (1+i)^t K'$$

⁸ Vzorec pro výpočet RPSN je uveden v příloze zákona 321/2001 Sb.

Význam písmen a symbolů:

K je pořadové číslo půjčky téže osoby

K je číslo splátky

AK je výše půjčky číslo K

A'K' je výše splátky číslo K'

m je číslo poslední půjčky

m' je číslo poslední splátky

tK je interval, vyjádřený v počtu roků a ve zlomcích roku, ode dne půjčky č. 1 do dnů následných půjček č. 2 až m

tK' je interval, vyjádřený v počtu roků a ve zlomcích roku, ode dne půjčky č. 1 do dnů splátek nebo úhrad poplatků č. 1 až m'

i je hledaná roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr, kterou je možno vypočítat (buď algebraicky nebo numericky opakovanými aproximacemi na počítači), jestliže jsou hodnoty ostatních veličin rovnice známy buď ze smlouvy nebo odjinud.

3.2.1 Příklady dalších plateb, které se zahrnují do výpočtu RPSN:

- poplatky vážící se k uzavření smlouvy (např. administrativní poplatky),
- poplatky vážící se k posouzení žádosti o úvěr,
- poplatky za přijetí platby spotřebitelského úvěru,
- poplatky za převod peněžních prostředků a poplatky za vedení účtu, pokud jsou nepřiměřeně vysoké a spotřebitel nemá možnost volby způsobu placení,
- platby za pojištění nebo záruku, pokud se bude jednat o pojištění nebo záruku, která má věřiteli zajistit splacení úvěru v případě smrti spotřebitele, jeho invalidity, pracovní neschopnosti nebo nezaměstnanosti,
- a další.

3.3 Zadluženost domácností v ČR

Zadluženost domácností je v České Republice v posledních letech velmi rozšířenou problematikou, jelikož nárůst dluhu od roku 1995 zažívá nebývalý boom. Role domácností v jakékoli ekonomice je významná především tím, že svými výdaji podporují ekonomický růst. Přitom záleží nejen na tempech růstu jejich spotřeby, ale i na tom, jak velký díl představují tyto výdaje na hrubém domácím produktu - v USA spotřebovávají domácnosti, měřeno výdaji na konečnou spotřebu, zhruba dvě třetiny výdajů na HDP⁹. V ČR je tento poměr zhruba 60 %. Proto změna chování spotřebitelů ve smyslu útlumu či posílení jejich poptávky po zboží a službách má významný vliv na ekonomický růst země.

Silná dynamika růstu zadluženosti v segmentu domácností ukazuje, že se ČR v jistém smyslu začíná podobat starým zemím Evropské unie, ovšem spíše v ochotě lidí přijímat riziko plynoucí z dluhů než v poměrových ukazatelích. Je to dobře vidět na podílech vklady/zadluženost.

Zatímco v EU byl počátkem druhého pololetí roku 2005 objem celkových půjček domácnostem od finančních institucí téměř totožný s objemem celkových vkladů domácností u těchto institucí (podíl činil 95 %), v ČR se úvěry domácnostem od bank na objemu jejich vkladů v bankovním sektoru podílely tou dobou 35 procenty. Rozdíl tedy zůstává významný.

Důvody růstu dluhů lze spatřovat zejména v těchto oblastech:

- otevřené horizonty spotřeby,
- změněný náhled na zadluženost,
- růst životní úrovně,
- snadná dostupnost peněz od bank, společností splátkového prodeje či leasingových společností,
- silný marketing těchto finančních zprostředkovatelů,

⁹ HDP (hrubý domácí produkt) - celková peněžní hodnota finální produkce vyrobené za určité období (obvykle jednoho roku) výrobními faktory umístěnými v dané zemi, bez ohledu na jejich vlastníka

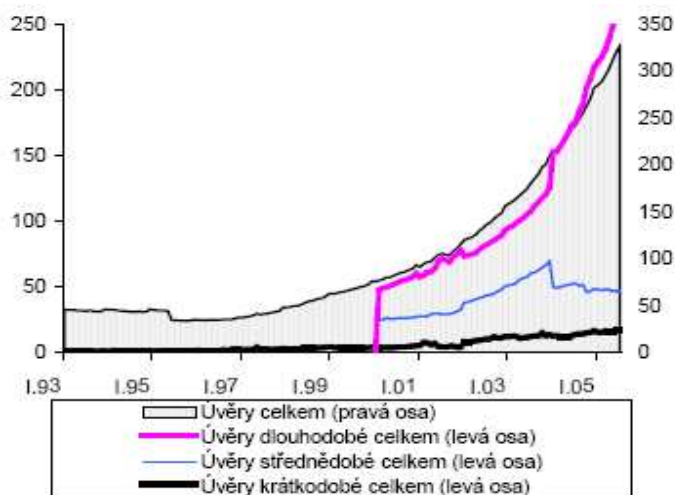
- ochota některých komerčních bank zúžit své marže,
- hlad po vlastním bydlení patrný zejména v posledních letech zkoumaného období.

3.3.1 Analýza vývoje v oblasti zadlužení domácností v ČR

Koncem roku 1995 vykazoval bankovní sektor celkové úvěry a pohledávky za klienty z řad obyvatelstva ve výši 35,5 mld. korun, z toho krátkodobé úvěry do jednoho roku činily pouhých 1,9 mld. korun. Koncem roku 2004 se zadluženost českých domácností zvýšila na 282,9 mld. korun s tím, že krátkodobé úvěry vzrostly na 16,7 mld. korun. V polovině roku 2005 pak činily dluhy českých domácností v úhrnu 321,1 mld. korun, z čehož na krátkodobé připadalo 16,9 mld. Změna za léta 1995 až 2005 představuje nárůst dluhu českých domácností o více než 800 %. Tento vývoj zachycuje graf č. 2.1.

Graf 3.2 Zadluženost v segmentu domácnosti,

obyvatelstvo (v mld. korun)

Zdroj: ČNB

3.3.2 Podíl spotřebitelských úvěrů na HDP

Podíl spotřebitelských úvěrů na HDP stoupl z 0,3 % v roce 1997 na 2,5 % v roce 2004. Jestliže koncem roku 1997 byl objem spotřebitelských úvěrů poskytovaných bankovním sektorem České republiky ve výši 5,2 mld. korun téměř totožný s objemem hypotečních úvěrů (6,2 mld. korun), pak dva následující roky bylo možné pozorovat vyšší přírůstky právě spotřebitelských půjček (graf č. 2.2.). Koncem roku 2004 dosáhl objem spotřebitelských úvěrů poskytnutých bankovním sektorem 69 mld. korun a proti roku 1997 tak byl třináctkrát vyšší. V polovině roku 2005 měly domácnosti touto formou půjčeno již 78,6 mld. korun.

Graf 3.3 Úvěry na bydlení a spotřebitelské úvěry (v mld. korun)

Zdroj: ČNB

Poznámka: Změny v sektoru domácností v ČR v období 1995 až 2005 – úspory a zadluženost listopad 2005

GE Money Bank za minulý rok posílila svou pozici v oblasti spotřebitelských úvěrů. Ke konci roku 2006 měla banka uzavřeno přes 435 tisíc Expres půjček, celkový objem portfolia přesáhl 24,3 mld. Kč, což je o 21,7 % více než předminulý rok.

Komerční bance a společnosti Essox se v roce 2006 dařilo také zvyšovat úvěrové aktivity. Celkový objem úvěrů se oproti předchozímu roku zvýšil o 21 %. Zvláště úspěšné

byly úvěry v segmentu retailového¹⁰ bankovníctví. Objem spotřebitelských půjček poskytovaných Komerční bankou a společností Essox vzrostl o 27 %.

Růst úvěrů v roce 2006 v **České Spořitelně** pokračoval rychlým tempem o 56,3 mld. Kč nebo 21,0 % p.a., překonal tak předchozí rekord z přelomu let 2004-2005. Z toho retailové portfolio úvěrů České Spořitelny vzrostlo o výrazných 39,7 mld. Kč nebo 30 % p.a.

3.4 Problematika bankovních poplatků spojených se spotřebitelským úvěrem

Poplatky, které banky vybírají od klientů lze rozdělit do dvou skupin:

- **jednorázové:** poplatky za posouzení a zpracování úvěru;
- **opakující se:** poplatek za vedení či správu úvěru.

Úroková sazba udává procento ze zapůjčené částky, které dlužník bude muset uhradit navíc k zapůjčené částce. Pro banky znamená zisk, resp. odměnu za poskytnutí úvěru. Je-li tomu tak, banky si navíc účtují ještě poplatky za schválení a poskytnutí úvěru a poplatky za správu a vedení úvěru. Ve svých reklamách banky tyto poplatky většinou neuváděly, a tak docházelo ke klamání spotřebitele. Přítrž tomu udělal až zákon č. 321/2001 Sb., který od 1. ledna 2002 stanovil povinnost uvádět roční procentní sazbu nákladů neboli RPSN.

Bankovní poplatky v poslední době patří k nejdiskutovanějším finančním tématům. Podle převažujícího názoru veřejnosti by měly být zrušeny. Tím by ale banky přišly o významnou část svých příjmů a výpadek by musely nějak nahradit. Většina klientů by na to nakonec doplatila.

Otázkou je, proč banky v Česku zpoplatňují služby, které v zahraničí klient obvykle získá podstatně levněji, resp. zadarmo. Je to dáno zejména tím, jakým způsobem má banka

¹⁰ Retailové bankovníctví - maloobchodní, drobné bankovníctví. Segment bankovníctví orientovaný na velké množství drobných klientů.

nastaveno pokrývání svých nákladů včetně tvorby zisku. Výnosy většiny bank se tvoří ze dvou zdrojů: bankovních poplatků a z úroků z poskytnutých úvěrů. Jsou-li v Česku úrokové sazby na nejnižší úrovni v Evropě (což mimochodem posiluje růst české ekonomiky), zároveň tu nemohou být nejnižší i bankovní poplatky.

Problémem českých bankovních poplatků není v jejich nepřiměřené výši, ale spíše v jejich nepřehledné struktuře. Přestože většina bank působících na českém trhu přistoupila ke Kodexu chování mezi bankami a klienty vytvořenému Českou bankovní asociací, čímž se tyto banky zavázaly *"ve svých informačních, propagačních a reklamních materiálech uvádět pravdivé, aktuální a srozumitelné údaje a vyvaruje se uvádění takových informací, které by mohly klienty uvést v omyl"*.

Příklady poplatků spojených se spotřebitelským úvěrem:

- poplatek za schválení a poskytnutí úvěru (maximální 1% z poskytované částky);
- poplatek za správu a vedení úvěru;
- poplatek za pojištění úvěru proti neschopnosti splácet;
- poplatek za předčasné splacení úvěru;
- poplatek za změnu smluvních podmínek.

3.5 Rychlost vyřízení spotřebitelského úvěru

Lidem, kteří chtějí nakupovat na dluh, se přístup k bankovním půjčkám výrazně zjednodušuje. Pokud zájemce předloží požadované doklady a úspěšně projde vyhodnocením scoringu¹¹ (své schopnosti splácet), může být jeho žádost vyřízena

¹¹ **Scoring** - je metoda, která každému hodnocenému subjektu přiřadí podle předem definované metodiky určitý počet bodů - skóre. Body se mohou získávat z více hodnotících kritérií, jak kvantitativních, tak kvalitativních. Do celkového součtu pak mohou jednotlivá kritéria vstupovat se stejnými nebo různými vahami. Výsledné skóre může být převedeno pomocí stupnice na slovní interpretaci. Scoring je běžný například při posuzování úvěrové bonity klienta a se scoringovými modely pracuje většina bank v rámci řízení rizika.

prakticky okamžitě a peníze mu budou převedeny na účet ještě týž den. Nejdéle může čekat do druhého dne.

Ve vyřizování úvěru však dosud existují rozdíly. Například Česká spořitelna tvrdí, že žadateli v trvalém pracovním poměru (s běžným účtem v ČS, kam mu chodí pravidelně mzda) vyřídí po předložení dokladu totožnosti kompletně spotřebitelský úvěr v průměru do 30 minut. Podobné časové limity garantuje i Komerční banka a ČSOB. V případě ČSOB zájemce o půjčku musí vždy předložit doklad o výši příjmu. Požadovaný formulář je možné si stáhnout z internetových stránek banky. Schvalování Rychlé půjčky Raiffeisenbank trvá v průměru 24 hodin, na připsání peněz na účet čekají klienti také zhruba 24 hodin. Nejrychleji se ke spotřebitelským půjčkám dostanou klienti GE Money Bank. Vyřízení Expres půjčky je na počkání, klienti banky mají peníze na svém účtu ihned.

Nejpohodlněji a nejrychleji získají spotřebitelský úvěr klienti, kteří mají v dané bance již nějakou dobu veden účet, na který si nechávají posílat výplatu. Zatímco neznámí klienti musí při žádosti o půjčku dokládat výši příjmů od zaměstnavatele, u lidí s účtem v bance postačí, aby se bankéř jen podíval na historii konta. Vše je pak možné vyřídit velmi rychle a peníze může mít klient i do několika minut na účtu.

Půjčka přes internet

Nejvyšší komfort je spojen s variantou, kdy žadatel o půjčku je klientem banky a o úvěr může požádat prostřednictvím internetového bankovníctví. Zájemce o úvěr musí pouze vyplnit formulář na internetu. Pokud tak učiní v pracovní den a splňuje podmínky pro získání spotřebitelského či kontokorentního úvěru, peníze může mít na svém účtu ještě tentýž den.

4 CHARAKTERISTIKA SOUČASNĚ NABÍZENÝCH SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚRŮ

Podle údajů, které zveřejnila ČNB jako orgán finančního dohledu nad bankovním sektorem v České republice, jsou počty subjektů následující:

Tab. 4.1 Počet bankovních subjektů v ČR

Banky s převážně českou účastí	9
Banky s převážně zahraniční účastí	15
Pobočky zahraničních bank	13
Banky celkem	37
z toho stavebních spořitelů	6

Zdroj: ČNB

Všichni tito poskytovatelé úvěrů musí o klienty doslova bojovat. Banky natolik urychlily a zjednodušily vyřizování půjček, že v řadě případů je možné úvěr získat nejen bez ručitelů, ale i bez doložení výše příjmů. Stačí, aby klientovi pravidelně na účet chodila výplata. Společnou strategií všech bank je zajistit klientům co nejkomfortnější vyřizování těchto půjček. A to už nemluvě o tom, že se banky snaží zlákat nové klienty na nejrůznější slevy poplatků, které jsou spojené se spotřebitelskými úvěry. Minimální úrokové sazby se u neúčelových spotřebitelských úvěrů pohybují již pod osmi procenty.

4.1 GE Money Bank

Momentálně se nejvýrazněji na trhu prosazuje **GE Money Bank** a její **Expres půjčka**. Banka jako první provedla zjednodušení schvalovacích procesů a nabídla klientům výrazně rychlejší schválení úvěru. Od března až do konce června nabízí banka „**Půjčku v akci**“, což je úvěr ve výši 50, 75 a 90 tisíc korun s pevně nastavenými splátkami 899, 1333 a 1799 korun a splatností 7 let. Standardně je Expres půjčka poskytována od 30 do 200 tisíc korun. Kromě úroků ještě bance zaplatíte poplatek ve výši 1 % za schválení úvěru a 40 korun měsíčně za správu úvěrového účtu a nelze ani zapomenout na měsíční poplatek za vedení běžného účtu, bez kterého úvěr nedostanete. Nově lze požádat o půjčku prostřednictvím bankomatů GE Money Bank. Zde je klientům k dispozici služba Infolimit, která je informuje o tom, kolik peněz jim může banka okamžitě půjčit prostřednictvím Expres půjčky.

Tab. 4.2 Expres půjčka – tabulka splátek

Výše půjčky	24 splátek	30 splátek	40 splátek	50 splátek	60 splátek	72 splátek
30 000	1496	1248	1001	856	760	683
40 000	1995	1664	1335	1141	1014	910
50 000	2446	2031	1618	1374	1213	1082
60 000	2935	2437	1942	1649	1456	1298
70 000	3424	2843	2266	1924	1699	1515
80 000	3913	3249	2590	2198	1941	1731
90 000	4317	3569	2824	2381	2089	1850
100 000	4797	3965	3138	2646	2219	1950
120 000	5756	4758	3766	3175	2663	2340
150 000	7195	5948	4707	3969	3329	2771
170 000	8154	6741	5334	4498	3773	3141
200 000	9593	7930	6276	5292	4439	3695

Poznámka: RPSN od 10,77 %

Zdroj: GE Money bank

4.2 Československá obchodní banka

ČSOB nabízí „Půjčku na cokoliv“. Standardně je půjčka nabízena od 20 do 200 tisíc korun, ale banka nabízí klientům až 300 tisíc korun při splatnosti od 1 roku do 5 let. Banka nabízí úrokovou sazbu od 10,9 % ročně. Klient ještě musí počítat s poplatkem za schválení a poskytnutí úvěru ve výši 1 % z výše úvěru minimálně 500 Kč. Dalším poplatkem vztahujícím se k Půjčce na cokoliv je poplatek za správu a vedení úvěru 60 Kč měsíčně a vedení běžného účtu bez kterého nebude úvěr poskytnut. ČSOB nabízí s půjčkou „Pojištění proti neschopnosti splácet“, které se cenově odvíjí od výše úvěru.

Tab. 4.3 Orientační tabulka splátek - Půjčka na cokoliv

Splatnost (roky)	1	2	3	4	5
Půjčka (Kč)	Výše splátky (Kč)				
20 000	1 767	932	654	516	434
30 000	2 650	1 397	981	774	651
40 000	3 534	1 863	1 308	1 032	868
50 000	4 417	2 328	1 635	1 290	1 085
100 000	8 834	4 657	3 270	2 580	2 170
150 000	13 251	6 985	4 904	3 870	3 254
200 000	17 667	9313	6539	5160	4339

Poznámka: Pro výše uvedenou tabulku platí úroková sazba 10,9 % p.a. a RPSN od 12,39 %.

Zdroj: ČSOB

4.3 Komerční banka

Komerční banka přichází na trh s „**Perfektní půjčkou**“. Jde o hotovostní půjčku v rozmezí od 30 000 do 250 000 Kč. Maximální splatnost je 6 let. Úroková sazba se pohybuje od 14,9 % ročně, přičemž banka již nemá poplatek za schválení a zpracování úvěru a za vedení úvěrového účtu. Splácí se vždy z běžného účtu u KB (který si je možné před poskytnutím půjčky založit). Banka nemusí vyžadovat zajištění. Pokud je zajištění požadováno, může si klient zvolit vklad u KB, ručitele nebo stavební spoření u Modré pyramidy stavební spořitelny.

Tab. 4.4 Orientační tabulka splátek - Perfektní půjčka

Výše úvěru	Měsíční splátka
250 000 Kč	5319 Kč
200 000 Kč	4256Kč
150 000 Kč	3192 Kč
100 000 Kč	2128 Kč
70 000 Kč	1490 Kč
50 000 Kč	1064 Kč
30 000 Kč	639 Kč

Poznámka: RPSN od 15,96 %. Příklady jsou uvedeny pro 71 splátek

Zdroj: Komerční banka

4.4 Česká spořitelna

„**Spotřebitelský úvěr**“ nabízí **Česká spořitelna** od 15 do výše 200 tisíc Kč při splatnosti od 12 do 72 měsíců. Úroková sazba se pohybuje od 7,5 % ročně. Banka klientům nabízí také úvěry v akci ve výši 30, 50, 70, 100, 150 a 200 tisíc korun s pevně danými splátkami 555, 888, 1222, 1666, 2444 a 3222 korun, přičemž musíme počítat s tím, že úvěr budeme splácet 7 let. Kromě úroků si banka ještě účtuje poplatek ve výši 0,8 % minimálně 400 Kč za zpracování úvěru a 49 Kč za vedení úvěrového účtu. Česká spořitelna jako jediná z šesti posuzovaných bank nepožaduje k úvěru běžný účet.

Tab. 4.5 Tabulka splátek – Spotřebitelská půjčka

Výše půjčky	12 splátek	24 splátek	36 splátek	48 splátek	60 splátek	72 splátek
15 000	1388	748	539	434	372	330
30 000	2776	1495	1077	868	743	660
40 000	3662	1954	1395	1116	948	836
50 000	4578	2442	1744	1395	1185	1044
60 000	5436	2873	2039	1896	1607	1416
70 000	6341	3351	2379	1896	1607	1416
80 000	7247	3830	2719	2166	1837	1619
100 000	8987	4778	3389	2698	2285	2013
120 000	10785	5739	4020	3135	2583	2226
150 000	13474	7166	5017	3911	3221	2775
170 000	15262	8114	5678	4424	3642	3136
200 000	17361	9536	6670	5195	4274	3679

Poznámka: RPSN od 9,51 %.

Zdroj: Česká spořitelna

4.5 e-Banka a Raiffeisenbank

Za to **e-Banka** na základě internetových zdrojů nabízí **spotřebitelský úvěr** až po třech měsících od založení účtu a to v rozmezí od 50 do 500 tisíc Kč při roční úrokové sazbě od 8,9 %. Splatnost půjčky je od 13 do 60 měsíců. Poplatek za vedení úvěrového účtu je 50 Kč, přičemž poplatek za poskytnutí úvěru je vyčíslen na 0,3 % minimálně 600 Kč.

E-Banka také zprostředkovává „**Rychlou půjčku Raiffeisenbank**“ od 20 do 500 tisíc Kč, přičemž do 200 tisíc Kč. K této půjčce nabízí zdarma pojištění úvěru, které se vztahuje na riziko smrti a trvalých následků úrazu, s možností připojištění rizik dlouhodobé pracovní neschopnosti a ztráty zaměstnání. Splátky je možno rozložit až na 6 let. Roční úroková sazba se pohybuje od 7,9 % a poplatek za vedení úvěrového účtu činí 80 Kč. Výhodou této půjčky je, že banka nepožaduje poplatek za zpracování úvěru.

5 ANALÝZA SOUČASNĚ NABÍZENÝCH SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚRŮ NA ZÁKLADĚ JEJICH NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH VLASTNOSTÍ

Téměř každá z bank v ČR nabízí spotřebitelský úvěr. Mnohdy používají jiné označení a slovo úvěr nahrazují slovem půjčka. Nabídka je opravdu velmi rozmanitá a hlavně velmi bohatá. Každá z bank přistupuje k informování klienta různě, některé uvádějí veškeré informace včetně RPSN, poplatků a úroků, jiné radí klientům osobní kontakt s pracovníkem pobočky, který jim ochotně řekne bližší informace a vypočítá RPSN právě pro hodnotu jejich úvěru. Některé z bank, stanovují výhodnější podmínky pro své stávající klienty, jiné banky nevyžadují poplatek za správu a vedení, případně za schválení a poskytnutí úvěru. V analýze současně nabízených spotřebitelských úvěrů se budu věnovat vzájemnému srovnání úvěrů šesti výše uvedených bank v oblastech: výše a doby splatnosti spotřebitelských úvěrů, úrokových sazeb a RPSN, poplatků spojených se spotřebitelským úvěrem. V závěru této kapitoly bude vyčíslen výsledek jednotlivých úvěrů, který vyplyne z porovnání, kolik potencionální klient ve skutečnosti za úvěr zaplatí.

5.1 Analýza výše a splatnosti spotřebitelských úvěrů

Výše a doba splácení má podstatný vliv na celkovou cenu, kterou zaplatíme za úvěr, jelikož při různých částkách a splatnostech jsou bankami nabízené různé výše úrokových sazeb. Výše poskytovaných spotřebitelských úvěrů je u jednotlivých bank a typů úvěrů různá. Pohybuje se od řádově několika desítek tisíc korun po blíže neurčenou částku, která je definovaná schopností klienta splácet úvěr. Nižší maximální výši úvěru banky poskytují většinou u úvěrů bez zajištění, neúčelových a vyplácených v hotovosti klientovi.

Splatnost úvěru

- zpravidla 1 – 10 let, velkou výhodou některých bank je možnost jednorázového doplacení úvěru či splacení mimořádné splátky bez jakékoliv sankce či poplatku;
- lhůta splatnosti úvěru počíná běžet od data uzavření smlouvy o úvěru.

Výše úvěru

Zákon číslo 31/2001 Sb., § 1 definuje výši spotřebitelského úvěru v rozmezí od 5000 Kč do 800 000 Kč. Standardně jsou spotřebitelské úvěry poskytovány bankami v rozmezí od 15 000 do 300 000 Kč. Maximální výše úvěru záleží na jeho charakteru a solventnosti klienta.

Tab. 5.1 Srovnání výše a splatnosti nabízených spotřebitelských úvěrů

Název Banky	Název úvěru	Minimální výše úvěru	Maximální výše úvěru	Minimální doba splácení	Maximální doba splácení
GE Money Bank	Expres půjčka	30 000	200 000	24 měsíců	72 měsíců
ČSOB	Půjčka na cokoliv	20 000	200 000	12 měsíců	60 měsíců
e-Banka	Spotřebitelský úvěr	50 000	500 000	13 měsíců	60 měsíců
Komerční banka	Perfektní půjčka	30 000	250 000	12 měsíců	72 měsíců
Česká spořitelna	Snadná půjčka	15 000	200 000	12 měsíců	72 měsíců
Raiffeisenbank	Rychlá půjčka	20 000	200 000	12 měsíců	72 měsíců

Zdroj: vlastní

Z tabulky je patrné, že největší rozpětí nabízené částky úvěru 50 až 500 tisíc Kč poskytuje e-Banka. Bohužel spotřebitelský úvěr e-Banky není určen pro novou klientelu, jelikož je požadována tříměsíční historie vedení běžného účtu. Na potřebu i nižší finanční výpomoci se zaměřila Česká spořitelna, která nabízí úvěry již od 15 tisíc Kč.

5.2 Analýza úrokových sazeb spotřebitelských úvěrů

Při srovnávání úvěrů nám rovněž může pomoci **úroková sazba**. Především na tu se banky a další poskytovatelé půjček snaží ve svých reklamních materiálech nalákat, dobře známé jsou úžasné nabídky s úrokovou sazbou "již od...". Úroková míra vyjadřuje **hodnotu, kterou budete muset zaplatit navíc nad částku úvěru**.

Příklad: Jestliže vyjdeme z půjčky ve výši 10 000 Kč, pak úroková sazba 15 % znamená, že navíc zaplatíte 1 500 Kč.

Toto ale platí **jen v případě, jestliže úvěr splatíte pomocí jediné splátky** (zahrnující jistinu i úroky), která je splatná právě za 1 rok. Jakmile je splátek více, nelze tímto výpočtem z výše roční úrokové sazby dovodit absolutní výši úroků (jednoduše řečeno, výši úroků nelze počítat jako procentní podíl na jistině). Ruční výpočet již není tak jednoduchý. Platí totiž, že **co splátka, to jeden řádek a v každém řádku musí platit rovnost**:

$$\text{roční úroková sazba} = \frac{\text{úroky} * 360 * 100}{\text{počet dní} * \text{jistina}}$$

Navíc v této částce ještě **nejsou započteny související poplatky**, např. za přidělení nebo správu úvěru atd. Je tedy zřejmé, že prosté porovnávání výhodnosti úvěrů pomocí úrokové sazby není to pravé. Může se totiž snadno stát, že úvěr s vyšší úrokovou sazbou bude výhodnější, protože s ním bude spojeno méně poplatků.

Pro porovnání nabídek je dobré využít i roční procentní sazby nákladů, která zahrnuje veškeré náklady spojené s vyřízením, čerpáním a splácením úvěru. Banky ji navíc musí ze zákona uvádět. Většinou totiž uvádějí pouze minimální úrokovou sazbu, která se od té skutečné ve většině případů liší. Klient ji obvykle nedostane. Přidělená úroková sazba se totiž obvíjí od jeho schopnosti splácet půjčku. Nezahrnuje navíc poplatky spojené s úvěrem.

Pro spotřebitelské úvěry v ohledu splácení platí stejná pravidla jako u ostatních druhů úvěrů:

- čím delší doba splatnosti úvěru, tím více zaplatíme na úrocích a úvěr je celkově dražší;
- s kratší dobou splatnosti úvěru nám naopak roste výše anuitní splátky a více budeme muset platit měsíčně věřiteli;
- získat úvěr s kratší dobou splatnosti je obtížnější s ohledem na klientovu úvěrovou kapacitu. Vyšší měsíční splátky si samozřejmě vyžadují vyšší bonitu

klienta. Ta je tedy dalším omezujícím faktorem a banka v takových případech nabídne klientovi delší dobu splatnosti s nižšími splátkami.

Tab. 5.2 Srovnání úrokové sazby a RPSN nabízených

spotřebitelských úvěrů

Název Banky	Název úvěru	Nabízená úroková sazba v % p.a.	RPSN od (% p.a.)
GE Money Bank	Expres půjčka	9,9 %	10,77 %
ČSOB	Půjčka na cokoliv	10,9 %	12,29 %
e-Banka	Spotřebitelský úvěr	8,9 %	Informace není k dispozici
Komerční banka	Perfektní půjčka	14,9 %	15,96 %
Česká spořitelna	Snadná půjčka	7,5 %	9,51 %
Raiffeisenbank	Rychlá půjčka	7,9 %	8,54 %

Zdroj: vlastní

Poznámka: úrokové sazby jsou uvedeny ty nejnižší, které jsou bankami nabízeny.

Z tabulky je patrné, že nejnižší úrokovou sazbu nabízí Česká spořitelna a Raiffeisenbank. Je ale velice důležité, jakou výši úvěru klient zvolí, jelikož od výše úvěru se také odvíjí výše úrokové sazby. Komerční banka vychází z konkurence s nejvyšší úrokovou sazbou 14,9 %.

5.3 Analýza poplatků spojených se spotřebitelskými úvěry

V následující tabulce se věnuji poplatkům spojených se spotřebitelskými úvěry, jelikož žadatelé by neměli zkoumat jen úrokovou sazbu, kterou v té které bance mohou získat, ale i další poplatky. V prvé řadě se jedná o cenu za vyřízení úvěru, jež činí až jedno procento z

výše úvěru. Vedle toho klient každý měsíc platí určitou částku za vedení úvěrového účtu v bance. Některé banky si dokonce účtují poplatek za předčasné splacení úvěru. Úvěr lze také pojistit proti neschopnosti splácet, přičemž poplatek se odvíjí od měsíční splátky úvěru. Pokud se všechny úrokové i neúrokové poplatky sečtou, celkové náklady nejsou vůbec zanedbatelné.

Tab. 5.3 Srovnání měsíčních poplatků vázaných k spotřebitelským úvěrům

Název Banky	Název úvěru	Poplatek za vedení úvěru	Poplatek za poskytnutí úvěru	Poplatek za předčasné splacení úvěru
GE Money Bank	Expres půjčka	40 Kč	1,0 %, min. 500 Kč	5 % z nesplacené částky
ČSOB	Půjčka na cokoliv	60 Kč	1,0 %, min. 500 Kč	zdarma
e-Banka	Spotřebitelský úvěr	50 Kč	0,3 %, min. 600 Kč	zdarma
Komerční banka	Perfektní půjčka	bez poplatku	bez poplatku	zdarma
Česká spořitelna	Snadná půjčka	49 Kč	0,8 %, min. 400 Kč	4 % z mimořádné splátky
Raiffeisenbank	Rychlá půjčka	80 Kč	bez poplatku	4 % z nesplacené částky

Zdroj: vlastní

Ze srovnávací tabulky poplatků spojených se spotřebitelskými úvěry můžeme vysledovat, že Komerční banka nemá žádné další poplatky, protože má vysokou úrokovou sazbu. Jeden z nejnižších poplatků za správu úvěru nabízí GE Money Bank, ale na druhou stranu požaduje jeden s nejvyšších poplatků za poskytnutí úvěru ve výši 1 % z poskytnuté částky úvěru, minimálně 500 Kč. Jako jediná z bank požaduje nejvyšší poplatek za předčasné splacení úvěru a to 5 % z nesplacené částky.

5.4 Zjištění celkové ceny spotřebitelského úvěru jednotlivých bank

Skutečnou cenu úvěru lze zjistit komplexním porovnáním jednotlivých nákladů a faktorů spojených s vyřízením úvěru. Z následujícího příkladu bude patrné jak si stojí GE Money Bank s ostatními konkurenčními bankami (ČSOB, Česká spořitelna, Komerční banka) při poptávce po spotřebitelském úvěru. Raiffeisenbank a e-Banku do následujícího srovnání nemohu zařadit, jelikož pro nové zákazníky neposkytují komplexní informace (např. informace o úrokové sazbě poskytují pouze „od“), z čehož není možné spotřebitelský úvěr porovnat. E-Banka dokonce zcela novým zákazníkům úvěr neposkytuje, klade podmínku tří měsíců vedení běžného účtu.

Příklad: Představme si klienta, který bude mít zájem o úvěr ve výši 100 000 Kč na 24 splátek. Úvěr předčasně nesplatí, bude ho řádně splácet po celých 24 měsících a nebude pojištěn proti neschopnosti splácet. V tabulce jsou také zohledněny veškeré poplatky spojené s úvěrem.

Tab. 5.4 Porovnání nákladů na úvěr u jednotlivých bank

Banka	Název úvěru	Měsíční Splátka včetně úroků	Poplatek za zpracování	Poplatek za vedení úvěru	Poplatek za vedení běžného čtu (balíček služeb)
GE Money Bank	Expres půjčka	4797 Kč	1000 Kč	40 Kč	79 Kč
ČSOB	Půjčka na cokoliv	4657 Kč	1000 Kč	60 Kč	50 Kč
Komerční banka	Perfektní půjčka	5217 Kč	bez poplatku	Bez poplatku	59 Kč
Česká spořitelna	Snadná půjčka	4778 Kč	800 Kč	49 Kč	45 Kč (nepožaduje)

Zdroj: vlastní

Poznámka: Tabulka je vypracována na základě informací zjištěných z poboček a z internetových stránek posuzovaných bank

Z výše uvedené tabulky je na první pohled patrné, že nejvyšší splátku u úvěru na 100 000 Kč při splatnosti dvou let má Komerční banka. Za to nejlépe vychází „Půjčka na cokoliv“ nabízená ČSOB ve výši 4657 Kč. Kolik bude ve skutečnosti klienta úvěr u jednotlivých bank stát zjistíme z následující tabulky.

Tab. 5.5 Zjištěná cena úvěrů jednotlivých bank

Banka	Název úvěru	Výsledné přeplacení Úvěru bez vedení běžného účtu	Přeplacení úvěru s měsíčním vedením běžného účtu
GE Money Bank	Expres půjčka	17080 Kč	18984 Kč
ČSOB	Půjčka na cokoliv	14208 Kč	15408 Kč
Komerční banka	Perfektní půjčka	25208 Kč	26624 Kč
Česká spořitelna	Snadná půjčka	16648 Kč	17728 Kč (nepožaduje)

Zdroj: vlastní

Poznámka: Tabulka je vypracována na základě informací zjištěných z poboček a z internetových stránek posuzovaných bank

5.4.1 Vyhodnocení výsledků

Z výše uvedených výsledků je patrné, kolik by nového klienta stál spotřebitelský úvěr ve výši 100 000 Kč na 24 splátek za předpokladu, že by úvěr byl řádně splácen a nebyl by pojištěn proti neschopnosti splácet, což pro klienta není povinné. Do výsledků jsou také zahrnuté poplatky za vedení a správu úvěru, splátka včetně úrokové sazby, poplatek za vyřízení úvěru, případně i poplatek za vedení běžného účtu.

Z výsledné tabulky je zřejmé, že **nejlevnější spotřebitelský úvěr nabízí ČSOB**, kdy celkové přeplacení úvěru včetně poplatků za vedení běžného účtu, který je bankou požadován činí 15408 Kč.

Na **druhém místě** nejlépe vychází „**Snadná půjčka**“ **České spořitelny**, u níž celkové přeplacení vychází na 16648 Kč. Výsledek je uveden bez poplatků za vedení běžného účtu, jelikož Česká spořitelna jako jediná ze čtyř posuzovaných bank účet nepožaduje.

Jako **třetí v pořadí** se umístila **GE Money bank** s „**Expres půjčkou**“. U tohoto spotřebitelského úvěru klient přeplatí 18944 Kč včetně poplatků za dvouleté vedení běžného účtu. GE Money Bank by ze všech posuzovaných bank účtovala nejvyšší poplatek v případě, že by chtěl klient úvěr předčasně splatit a to ve výši 5 % z nesplacené jistiny poskytnutého úvěru.

Finančně nejnáročnější je pro potencionálního klienta **Komerční banka**. „**Perfektní půjčka**“ v závěru vyjde na alarmující přeplatek 26624 Kč včetně poplatků za vedení běžného účtu. Komerční banka klienty utvrzuje skutečností, že má sice vyšší úrokovou sazbu a nemá žádné poplatky spojené s vyřízením úvěru a správou úvěrového účtu, ale i přes tuto skutečnost vychází úvěr ve srovnání s konkurenčními bankami jako nejdražší.

ZÁVĚR

Úkolem této bakalářské práce je srovnání nabídek vybraných spotřebitelských úvěrů poskytovaných na českém bankovním trhu a zjištění konkurenceschopnosti GE Money bank.

Dalo by se očekávat, že nabízené spotřebitelské úvěry budou z důvodu rostoucí konkurence mezi bankami na podobné úrovni, ale opak je pravdou. Mezi bankami existují značné rozdíly.

Provedla jsem analýzu faktorů, které působí na rozhodování klienta při výběru spotřebitelského úvěru. Do posuzovaných faktorů jsem začlenila: výši a dobu splatnosti spotřebitelského úvěru, úrokovou sazbu a poplatky spojené s vyřízením a vedením úvěru. Tyto faktory jsem zvolila, jelikož nejvíce působí na finální cenu spotřebitelského úvěru. Názorným příkladem je „Perfektní půjčka“ od Komerční banky, která byla vyhodnocena v kapitole 5.2. Banka sice nabízí vyřízení úvěru bezplatně bez dalších měsíčních poplatků s možností pojištění úvěru proti neschopnosti splácet také zdarma, ale výše roční úrokové sazby se pohybuje od 14,9 %, což je o 7,4 % více než nabízí Česká spořitelna se svou „Spotřebitelskou půjčkou. GE Money Bank se v této části analýzy řadí na druhé místo, pokud nebude brán v úvahu úvěr od e-Banky a Raiffeisenbank, jelikož tyto dvě banky uvádí pouze informativní čísla (úrokovou sazbu „od“) nebo novým klientům úvěr vůbec neposkytují. Po zvážení této skutečnosti jsem uvedené banky do závěrečného vyhodnocení z důvodu pohledu na nového klienta nezahrnula.

Jak vyplývá z kapitoly 5.1 GE Money Bank poskytuje klientům úvěry v rozmezí od 30 do 200 tisíc Kč. Z vlastní zkušenosti bych si dovolila tvrdit, že tato nabídka je od banky nepružná, pokud klient potřebuje pouze nižší finanční výpomoc. Z pohledu GE Money Bank je zřejmé, že díky omezené minimální poskytované částce požaduje co největší výnosnost z úvěru, protože s výši úvěru roste i úroková sazba úvěru. V rozpětí poskytované výše úvěru si nejlépe stojí Česká spořitelna, která nabízí spotřebitelské úvěry od 15 do 200 tisíc Kč.

Co se týče poplatků za vedení úvěrového účtu se po Komerční bance, která má poplatek za správu úvěru nulový, GE Money Bank s poplatkem 40 Kč řadí na druhé místo. Za to poplatek za zpracování úvěru má GE Money Bank nejvyšší a to 1 % z poskytnuté částky úvěru. ČSOB a Komerční banka poskytují úvěr zdarma. GE Money Bank jako jediná požaduje nejvyšší poplatek za předčasné splacení úvěru ve výši 5 % z nesplacené jistiny.

V závěru práce jsem vypracovala názorný příklad, z kterého je patrné, jak si která banka stojí při celkovém přeplacení úvěru. Příklad je vypracován za předpokladu, že potencionální klient bude mít zájem o 100 000 Kč se splatností na 2 roky, úvěr bude řádně splácet po celou dobu a nebude pojištěn proti neschopnosti splácet.

Jak je zřejmé z kapitoly 5.4, nejlevnější spotřebitelský úvěr poskytuje ČSOB. Klient za „Půjčku na cokoliv“ navíc zaplatí 14 208 Kč. GE Money Bank se zařadila na třetí místo. Klient by přeplatil 17 080 Kč. Nejdražší úvěr poskytuje Komerční banka, kdy přeplatek úvěru činí 25 208 Kč.

Na českém bankovním trhu je nabízena široká škála různých spotřebitelských úvěrů. Neustále slyšíme a vidíme, jak právě ta či ona půjčka je nejvýhodnější. K tomu banky využívají rozsáhlé mediální kampaně. Momentálně se nejvýrazněji na trhu prosazuje GE Money Bank a její Expres půjčka. Banka jako první přišla na trh s „půjčkou v akci“, kterou nabízí vždy v určité období. Tento trend začínají postupně využívat i ostatní banky.

Právě rozsáhlé mediální kampaně a nabízené „půjčky v akci“ zaručují i přes vyšší poplatky spojené s vyřízením a vedením či předčasném splacení úvěru konkurenceschopnost GE Money Bank.

V práci jsou v důsledku nedostupnosti dat o zadluženosti domácnosti a vývoji úrokových sazeb používány údaje z roku 2006. Pokud budou tyto data dostupné v době obhajoby práce, bude na ně poukázáno dodatečně v prezentaci práce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BARTOŠEK, Karel, FELSBERGOVÁ, Dana, JAROŠ, Pavel. Bankovníctví v České republice. 1. vyd. Praha: Serifa, 1995. 330 s.
- [2] DVOŘÁK, Petr. Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty. 244. vyd. Praha: LINDE, 1999. 475 s. ISBN 80-7201-141-3.
- [3] Bankovní poplatky [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.bankovnipoplatky.com/>>.
- [4] Business center [online]. Dostupný z WWW: <<http://business.center.cz/>>.
- [5] Čs, a.s.[online]. Dostupný z WWW: <<http://www.csas.cz/banka/appmanager/portal/banka>>.
- [6] ČSOB [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.csob.cz/bankcz/cz/>>.
- [7] ČNB [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.cnb.cz/cz/index.html>>.
- [8] e-Banka [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.ebanka.cz/>>.
- [9] GEMB [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.gemb.cz/>>.
- [10] KB [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.kb.cz/>>.
- [11] Kurzy [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.kurzy.cz/>>.
- [12] Měšec [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.mesec.cz/>>.
- [13] Peníze [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.penize.cz/>>.
- [14] Raiffeisenbank [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.rb.cz/>>.
- [15] Úvěrový poradce [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.uverovyporadce.cz/>>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CBCB Czech Banking Credit Bureau, a.s.

ČNB Česká národní banka

ČR Česká Republika

ČSOB Československá obchodní banka

EU Evropská Unie

HDP Hrubý domácí produkt

Kč Koruna česká

Mld. Miliarda

p.a. Per annum

SEZNAM OBRÁZKŮ

Graf 3.1 Vývoj 2T Repo sazby

Zdroj: ČNB

Graf 3.2 Zadluženost v segmentu domácnosti, obyvatelstvo (v mld. korun)

Zdroj: ČNB

Graf 3.3 Úvěry na bydlení a spotřebitelské úvěry (v mld. korun)

Zdroj: ČNB

SEZNAM TABULEK

Tab. 1.1 Vývoj spotřebitelských úvěrů

Zdroj: www.mesec.cz

Tab. 4.1 Počet bankovních subjektů v ČR

Zdroj: ČNB

Tab. 4.2 Expres půjčka – tabulka splátek

Zdroj: GE Money bank

Tab. 4.3 Orientační tabulka splátek - Půjčka na cokoliv

Zdroj: ČSOB

Tab. 4.4 Orientační tabulka splátek - Perfektní půjčka

Zdroj: Komerční banka

Tab. 4.5 Tabulka splátek – Spotřebitelská půjčka

Zdroj: Česká spořitelna

Tab. 5.1 Srovnání výše a splatnosti nabízených spotřebitelských úvěrů

Zdroj: vlastní

Tab. 5.2 Srovnání úrokové sazby a RPSN nabízených spotřebitelských úvěrů

Zdroj: vlastní

Tab. 5.3 Srovnání měsíčních poplatků vázaných k spotřebitelským úvěrům

Zdroj: vlastní

Tab. 5.4 Porovnání nákladů na úvěr u jednotlivých bank

Zdroj: vlastní

Tab. 5.5 Zjištěná cena úvěrů jednotlivých bank

Zdroj: vlastní

SEZNAM PŘÍLOH

